

Sygn. akt

III AUa 245/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 czerwca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **12 czerwca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **W. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **23 stycznia 2013 r.** sygn. akt **IV U 1589/12**

I. **z m i e n i a** zaskarżony wyrok o tyle, że przyznaje wnioskodawcy **W. R.** emeryturę od dnia **3 listopada 2011 r.**

II. **dalej idącą apelację o d d a l a,**

III. **z a s ą d z a** od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy **W. R.** kwotę **120 zł (słownie: sto dwadzieścia złotych)** tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt III AUa 245/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 czerwca 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił prawa do emerytury W. R., ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Do powyższego okresu organ rentowy nie uwzględnił zatrudnienia w (...) S. od 1.10.1983 r. do 28.02.1991 r. na stanowisku zastępcy kierownika oraz okresu służby wojskowej od 24.04.1970 r. do 17.04.1973 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia, podnosząc, że oba zakwestionowane przez organ rentowy okresy, winny zostać zaliczone do stażu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że praca na stanowisku kierownika oprócz sprawowania dozoru nad podległymi pracownikami polegała na wykonywaniu szeregu czynności administracyjnych. Zdaniem organu rentowego okres służby wojskowej wnioskodawcy, przypadający pod rządami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, nie może być zaliczony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2012 r., sygn. akt IV U 1138/11 Sąd Okręgowy w Krośnie Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że W. R., ur. (...) był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w S. w okresie od 5.07.1967 r. do 31.05.2011 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego fakt pozostawiania przez wnioskodawcę w stosunku pracy w dacie składania wniosku o emeryturę, a także fakt ponownego podjęcia zatrudnienia w firmie (...) skutkuje brakiem możliwości ustalenia prawa do świadczenia.

Na skutek apelacji wnioskodawcy Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 13 września 2012 r., sygn. akt III AUa 666/12, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krośnie, uznając że Sąd I instancji winien był badać wszystkie warunki nabycia prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy w Krośnie, po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 23 stycznia 2013 r., sygn. akt IV U 1589/12 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury począwszy od 31.05.2011 r.

Sąd ustalił, że w wystawionym przez (...) sp. z o.o. świadectwie pracy w warunkach szczególnych, pracodawca wskazał okresy wykonywania takiej pracy: od 5.07.1967 r. do 23.04.1970 r., od 16.05.1973 r. do 30.09.1976 r., od 1.10.1976 r. do 31.10.1992 r. i od 2.02.1998 r. do 31.12.2008 r. W spornym okresie wnioskodawca nadzorował prace spawaczy, szlifierzy, elektromonterów, elektryków, hydraulików, kierowców wózków widłowych, przeglądał dokumentację techniczną maszyn, sprawował nadzór nad mistrzami, a w razie ich nieobecności zastępował ich rozdzielając pracę, sprawując nadzór nad wykonywaniem i rozliczaniem efektów pracy. Konkludując, Sąd stwierdził, że

w okresie zatrudnienia na stanowisku zastępcy kierownika Wydziału Remontu Maszyn i Urządzeń wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych, co potwierdzają zeznania świadków i zachowane zakresy czynności. Zdaniem Sądu Okręgowego do okresu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 108 ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL można wnioskodawcy uwzględnić również okres służby wojskowej, odbywanej w czasie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 24.04.1970 r. do 17.04.1973 r. Po uwzględnieniu obu powyższych okresów wnioskodawca spełnia wszystkie warunki konieczne do uzyskania dochodzonego świadczenia.

W apelacji od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967

r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 233 kpc, poprzez błędne zastosowanie przytoczonych przepisów i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. Organ rentowy podniósł, że wnioskodawca nie wykazał piętnastoletniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego wnioskodawca domagał się jej oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje, podnosząc, że w dotychczasowym postępowaniu ZUS nie kwestionował sprawowania przez wnioskodawcę nadzoru i kontroli, a jedynie wskazywał na brak możliwości uwzględnienia go do stażu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na wykonywane w ramach tego nadzoru prace administracyjno – biurowe.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego skutkuje wydaniem orzeczenia reformatoryjnego w zakresie daty początkowej prawa do emerytury.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia W. R. do emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227), a w szczególności spełnienie przez wnioskodawcę warunku posiadania stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, który przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, jak również przeprowadzoną ocenę prawną, w szczególności prawidłowo Sąd Okręgowy uwzględnił wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres odbywania zasadniczej służby wojskowej.

W czasie odbywania służby wojskowej przez wnioskodawcę obowiązywał art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL (Dz. U. 1967, nr 44, poz.20), zgodnie z którym okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Praca wnioskodawcy w (...) sp. z o.o. bezpośrednio przed odbyciem służby wojskowej, w charakterze elektromontera instalacji elektrycznych, odpowiada pracy wymienionej w wykazie A, dział II, poz. 1 pkt. 9, natomiast praca po zakończeniu służby, na stanowisku montera urządzeń i aparatury rozdzielczej, wymieniona została w wykazie A, dział II, poz. 1 pkt. 11, załączniku do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Choć w/w rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie zawiera pozytywnej regulacji stwierdzającej, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, to jednak, wskutek zastosowania § 19 ust. 1 tego rozporządzenia, istnieje prawna możliwość zaliczenia takiej służby do okresu pracy w szczególnym charakterze po spełnieniu wymogów w zakresie terminowego powrotu do zakładu pracy po zakończeniu służby i kontynuacji zatrudnienia w szczególnym charakterze.

Stwierdzić zatem należy, że okres zasadniczej służby wojskowej, odbytej pod rządami ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej (tak: wyroki Sądu Najwyższego: 17 maja 2012 r., I UK 399/11, Lex 1211140, 24 maja 2012 r., II UK 265/11, Lex 1227192 oraz z 5 czerwca 2013 r., III UK 87/12, niepubl.)

Wbrew stanowisku organu rentowego nie ma znaczenia, że treść art. 108 ust. 1 wymienionej ustawy, w brzmieniu obowiązującym w okresie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej odbiegała od uregulowania zawartego w art. 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym. Na podstawie art. 108 ust.

4 ustawy z 1967 r. wydane bowiem zostało rozporządzenie RM z dn. 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, regulujące uprawnienia żołnierza, powracającego do pracy w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby, stanowiące, że żołnierzowi wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Analiza powyższego zapisu uprawnia do przyjęcia, że żołnierza zasadniczej służby wojskowej, pracującego w szczególnych warunkach przed powołaniem do służby, traktować należy w okresie służby w dalszym ciągu jak pracownika, wykonującego pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Uprawnienia wynikające ze stosunku pracy wywierają bezpośredni wpływ na sferę uprawnień z zakresu ubezpieczenia społecznego, dlatego też z treści powołanych regulacji wywodzić można, że okres odbywania służby wojskowej powiększa staż pracy w warunkach szczególnych.

Konkludując, stwierdzić należy, że Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie i prawidłowo ocenił, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z uzyskanej od ZUS Oddziału w J. informacji wynika, że wnioskodawca po ustaniu zatrudnienia, w okresie od 1.06.2011 r. do 2.11.2011 r. pobierał zasiłek chorobowy, dlatego też prawo do emerytury należało ustalić od dnia następującego po zakończeniu okresu zasiłkowego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w punkcie I sentencji na podstawie art. 386 § 1 kpc. Dalej idącą apelację należało oddalić stosownie do art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach znajduje podstawę w art. 98 kpc oraz § 12 ust. 1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ponoszonej z urzędu (t. jedn. 2013 nr 490).